

V onom případě dlužno kolkovati rozklad tímtež kolkem jako žádosti, v tomto případě podléhá rozklad kolku jako rekurs.

Bezpodmínečně osvobozeny jsou od kolku rozklady, které týkají se předepsání poplatků nebo vymožení zákonem připuštěného snížení a nahrazení veřejných dávek nebo správnosti a právoplatnosti předepsaného kolku nebo přímých poplatků (p. s. 44 *qu*) popl. z.) a podobně i reklamace, o nichž se stala zmínka svrchu v odst. III.

Rozloučení manželství viz Manželství, X.

Rozpočet (Budžet).

Rozpočtem v nejšířším slova smyslu rozumí se přehled vydání nějakého soukromého neb veřejného hospodářství pro určité období a přehled příjmů, které k tomu jsou po ruku; v užším slova smyslu rozumí se tím takový návrh, který se činí pro hospodářství veřejná, a v nejužším slova smyslu znamená budžet návrh (předlohu) hospodářství státního pro určitou periodu. Názvu budžet počalo se užívati pro pojem tento odtud, že v Anglii — kolébce života konstitučního — na konci zasedání předkládal kancléř sněmovně obcí ze svého portefeuilleu seznam vydání, která dlužno uhraditi, a seznam příjmů, které se k tomu mají povoliti. Od křesla (portefeuilleu) tohoto byl pak návrh (předloha) sama nazvána budžetem rovněž jako od měšce státu anglického.

I. P o j e m.

Budžet jest předkem hospodářským, národohospodářským pojmem; pojmem právním a to pojmem práva veřejného stává se tím, že vyhledává se ku povolení příjmů a vydání v rozpočtu některé veřejné korporace obsažených souhlasu určitých sborů zastupitelských; zvláště pak podmínkou pro povolení rozpočtu státního jest souhlas zastupitelstva lidu. Toto povolovací právo vzešlé z práva stavů povolovati berně pokiádáno bylo již od počátku éry konstituční za jedno z nejdůležitějších práv zastupitelstva lidu, jelikož tím nabývá ono rozhodného vlivu na správu státní povolujíc vydání potřebná na správu státní a příjmy k úhradě jich. Ovšem otázka, jaký význam má toto povolení, jest jednou z nejspornějších otázek práva veřejného. Namítá se totiž, jaké důsledky vyvolány býti mohou, zamítne-li zastupitelstvo lidu zúplna nebo z části rozpočet? Jest jasno, že zamítnutí takové nemůže zastaviti hospodářství státního, že tudíž podnikána býti musí vydání a vymáhány příjmy k tomu nezbytné. To jest předkem patrnou pokud jde o takové výdaje, které spočívají na nějakém titulu právním, jako ku př. služné, pense, smluvené dávky (plnění) atd. Totéž platí však i o jiných vydáních. Nemá-li se takovýmto odepřením rozpočtu přivoditi pro stát samotný neblahý konflikt mezi exekutivou (mocí výkonnou) a zákonodárstvím, dlužno za správný názor prohlásiti, že zamítnutím rozpočtu posunuje se toliko průvodní břímě mezi mocí výkonnou a zastupitelstvem lidu. Je-li rozpočet povolen, jest exekutiva vydávajíc peníze, pokud se týká, vybírajíc jednotlivé příjmy chráněna čísly rozpočtu; není-li rozpočet povolen, musí exekutiva jednotlivá čísla vydání i příjmů před zastupitelstvem lidu ospravedlniti a zjednati dodatečnou bezzáručnost. Konflikt takovýto utajuje ovšem v sobě vždycky velké nebezpečí a může snadno vésti ku převratu v ústavě státní. Aby se tudíž i formálně obešly takovéto časové periody bez rozpočtu, sáhá se k t. zv. prozatímním rozpočtům, není-li včas sestaven rozpočet řádný.